

4есв

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОЕКТУВАННЯ
РЕКЛАМНИХ ОБ’ЄКТІВ

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 022.00.01 «Графічний дизайн»
спеціалізація «Дизайн реклами»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0058/19
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціал)
« » 20 19 р.

Київ – 2019

Розробник:

Кравченко Наталія Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Кравченко Наталія Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 1 від « 16 » січня 2019 року

Завідувач кафедри дизайну _____

Н.І.Кравченко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

« 18 » січня 2019 р.

Гарант освітньо-професійної програми

022.00.01 «Графічний дизайн» _____

В. В. Михалевич

Робочу програму перевірено

« ____ » _____ 2019 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи _____

А. О. Таранник

Пролонговано:

На 2019/2020 н.р.

(підпис)

Кравченко Н.І.
(ПІБ)

, «29» 08 2019 р., протокол № 10

На 20 __/20 __ н.р.

(підпис)

(_____)
(ПІБ)

, «__» __ 20 __ р., протокол № __

На 20 __/20 __ н.р.

(підпис)

(_____)
(ПІБ)

, «__» __ 20 __ р., протокол № __

На 20 __/20 __ н.р.

(_____)

, «__» __ 20 __ р., протокол № __

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов

2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОЕКТУВАННЯ РЕКЛАМНИХ ОБ’ЄКТІВ

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

Київ - 2019

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02130554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 1909/19
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)

« » 20 р.

Розробник:

Кравченко Наталія Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Кравченко Наталія Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 1 від « 16 » січня 2019 року

Завідувач кафедри дизайну _____

Н.І.Кравченко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

« 18 » січня 2019 р.

Гарант освітньо-професійної програми 022.00.01 «Графічний дизайн» _____

В. В. Михалевич

Робочу програму перевірено

« _____ » _____ 2019 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи _____

А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	<i>вибіркова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/годин	<i>3/90</i>	
Курс	<i>2</i>	-
Семестр	<i>4</i>	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	<i>1</i>	-
Обсяг кредитів	<i>3</i>	-
Обсяг годин, в тому числі:	<i>90</i>	-
<i>Аудиторні</i>	<i>54</i>	-
<i>Модульний контроль</i>	<i>6</i>	-
<i>Семестровий контроль</i>	-	-
<i>Самостійна робота</i>	<i>30</i>	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Проектування рекламних об'єктів» є підготовка фахівця з високим рівнем майстерності, формування гармонійно розвинутого спеціаліста для самостійного творчого вирішення завдань дизайнерської діяльності.

Предметом вивчення курсу є види рекламних плакатів та стильові особливості рекламних плакатів XIX – XX ст.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- набуття практичних навичок у дизайні реклами, зокрема в створенні рекламного плакату;

- формування уміння застосовувати теоретичні знання з історії дизайну та мистецьких стилів у практичній роботі;
- ознайомлення із засобами та художніми прийомами створення рекламного дизайн-об'єкту;
- набуття вмінь роботи із типографськими наборними та рукописними шрифтами, здійснювати підбір гарнітури, кегля, накреслення шрифту відповідно до обраного стилю рекламного плакату;
- формування аналітичних вмінь у вивченні аналогів та прототипів;
- розвиток професійного мислення майбутніх фахівців графічного дизайну.

Під час лабораторних занять та самостійної роботи відповідно профілю програми бакалавра дизайну формуються загальні та фахові компетентності.

Загальні компетентності, а саме:

Світоглядна (ЗК 1):

- розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду людства,
- збереження національних духовних традицій,

Громадська (ЗК 2):

- повага до Батьківщини, народу, держави, її символіки, традицій, мови,
- уміння діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю,
- здатність цінувати і поважати національну своєрідність та мультикультурність.

Комунікативна (ЗК 3)

- здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності,
- навички використання комунікаційних технологій.

Інформаційна (ЗК 4)

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань,

- здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності,
- Науково-дослідницька (ЗК 5)
- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань,
 - обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації,
 - здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання,
 - спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію.

Самоосвітня (ЗК 6)

- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку,
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію,
- прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

Фахові компетентності базові, а саме:

Організаційна (ФК 1)

- здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати дизайнерську проектну діяльність та взаємодію її суб'єктів,

Естетико-культурологічна (ФК 2)

- здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм,
- уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження і позиції,
- здатність застосовувати базові знання з історії мистецтва і дизайну та специфіки його розвитку за професійним спрямуванням у художньо-проектну діяльність,
- здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну.

Проектно-творча (ФК 3)

- здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі дизайну,
- здатність володіти практичними навичками з проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну,
- здатність застосовувати методику проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну,
- здатність використовувати базові знання з композиційної побудови, кольорознавства для створення майбутнього дизайнерського об'єкта.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Знання:

- основних термінів та понять зі сфери дизайну реклами, графіки, поліграфічних технологій та друку;
- історії розвитку рекламного плакату;
- композиційних основ поєднання шрифтових блоків із зображеннями;
- можливостей використання наборних типографських шрифтів, а також рукописних шрифтів при створенні шрифтових блоків рекламного плакату;
- основних навичок проектування дизайн-об'єктів ;
- застосування сучасного програмного забезпечення для виконання дизайну рекламного плакату;

Практичні навички й вміння:

- застосовувати на практиці теоретичні знання з історії дизайну та мистецьких стилів;
- вільно володіти графічними техніками та застосовувати комп'ютерні графічні програми при виконанні дизайну рекламного об'єкту;
- вільно володіти графічними техніками;
- використовувати різні за видами шрифти у дизайні рекламного об'єкту;
- виконання художнього зображення плакату із урахуванням технологічних

можливостей друку;

- презентувати результати своєї роботи.

Програмні результати навчання (ПРН 1-10):

- Сформованість світогляду, активної громадянської позиції, загальної культури.
- Здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності.
- Здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності.
- Здатність до науково-дослідницької діяльності у галузі дизайну.
- Готовність до планування та організації дизайнерської діяльності. Здатність до самоорганізації.
- Здатність застосовувати у практичній дизайнерській діяльності знання з історії мистецтв щодо напрямів, течій і стилів. Спроможність інтерпретувати й модифікувати авторські прийоми провідних дизайнерів.
- Здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну.
- Здатність до проектного мислення та проектування оригінальних дизайнерських програм і проектів.
- Володіння різними методиками проектування об'єктів графічного дизайну.
- Володіння різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.
- Володіння навичками використання сучасних програм із комп'ютерної графіки для створення об'єктів дизайну.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів, тем	усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	
МОДУЛЬ 1. Рекламний плакат							
Змістовий модуль 1. Рекламний плакат в ретро стилі							
Тема 1. Лекція 1. Історія розвитку рекламного плакату	2	2					
Тема 2. Особливості створення плакату ретро стилю	19				12		7
Тема 3. Робота над авторським рекламним плакатом обраного студентом ретро стилю	19				12		7
Змістовий модуль 2. Рекламний плакат заданого ретро стилю							
Тема 4. Робота над плакатом заданого ретро стилю	20				12		8
Тема 5. Ретро стиль в сучасній інтерпретації у рекламному плакаті	24				16		8
Модульний контроль	6						
Усього							
Усього за семестр	90	2			52		30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. Рекламний плакат.

Змістовий модуль 1. Рекламний плакат в ретро стилі.

Тема 1. Лекція 1 (2 год.). Історія розвитку рекламного плакату. Художньо-стильові особливості рекламних плакатів другої половини XIX – XX ст. Видатні майстри мистецтва рекламного плакату. Види та техніки друку, що використовувались у плакатному мистецтві. Формати плакатних видань.

Тема 2. Особливості створення плакату ретро стилю. Лабораторна робота 1. Аналіз стильових рис рекламних плакатів XIX – XX ст., визначення особливостей використання шрифтів (типографські, рукописні, накреслення, гарнітура) та художніх ознак, зумовлених застосуванням різних технік друку. Розрізнення рекламних плакатів за стилем. **Лабораторна робота 2.** Створення

ескізів плакатів із рекламою звичайних предметів побуту та продуктів вжитку в обраному студентом стилі рекламних плакатів ХІХ – ХХ ст. (модерн, арт-деко, радянський плакат, поп-арт тощо). Виконання невеликих вправ з підбору певного шрифту до стилістики зображення.

Тема 3. Робота над авторським рекламним плакатом обраного студентом ретро стилю. Лабораторна робота 3. Створення авторського рекламного плакату ретро стилю із використанням художніх прийомів, шрифтів, додаткових елементів – орнаментів, текстур, інших зображень, притаманних обраній стилістиці.

Література: 1, 6, 7, 11-14, 16-17, 19

Змістовий модуль 2. Рекламний плакат заданого ретро стилю.

Тема 4. Робота над плакатом заданого ретро стилю. Лабораторна робота 4. Створення рекламного плакату заданого ретро стилю із використанням художніх прийомів, шрифтів, додаткових елементів – орнаментів, текстур тощо, притаманних даній стилістиці. Основні принципи композиції та художнього вирішення плакату. Вираження головної думки та ідеї у стислих лаконічних образах, поєднання шрифтової композиції та зображення в плакаті. **Лабораторна робота 5.** Виконання невеликих вправ із підбору елементів зображення, шрифтів для створення рекламних плакатів різних стилів.

Тема 5. Ретро стиль в сучасній інтерпретації у рекламному плакаті. Лабораторна робота 6. Підготовка до друку двох рекламних плакатів (обраного студентом та заданого ретро стилів) формату А3.

Література: 1, 2, 4-6, 8, 10-11

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Таблиця для розрахунку максимальної кількості рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Максим. к-сть балів за одиницю	ЗМ №1		ЗМ №2	
			К-сть один.	Всього балів	К-сть один.	Всього балів
1	Відвідування лекцій	1	1	1	-	-
2	Відвідування лабораторних занять	1	6	6	7	7
3	Виконання завдання лабораторного заняття	10	2	20	2	20
4	Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	10	2	10
5	МКР	25	1	25	1	25
Максимальна кількість балів за модуль			62		62	
Максимальна кількість балів (поточний контроль)			124			
Коефіцієнт визначення успішності			1,24			
Підсумковий рейтинговий бал			124:1,24 = 100			

6.2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль та теми курсу	Години на виконання, передбачені ТП	Академічний контроль	Бали
Змістовний модуль 1			
Створення ескізів плакатів із рекламою звичайних предметів побуту та продуктів вжитку в обраному студентом стилі рекламних плакатів XIX – XX ст. Підбір певного шрифту до стилістики зображення.	7	практичне заняття	5
Підбір художніх прийомів, шрифтів, додаткових елементів – орнаментів, текстур, інших зображень, до рекламного плакату обраної студентом стилістики.	7	практичне заняття	5
Змістовний модуль 2			
Робота над рекламним плакатом заданого ретро стилю. Виконання невеликих вправ із підбору елементів зображення, шрифтів для створення рекламних плакатів різних	8	практичне заняття	5

стилів.			
Підготовка до друку двох рекламних плакатів (обраного студентом та заданого ретро стилів) формату А3.	8	практичне заняття, модульний контроль	5
Усього годин	30		20

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. своєчасність виконання;
2. повнота обсягу виконання;
3. якість виконання;
4. самостійність виконання;
5. виявлення ініціативності;
6. виявлення творчого підходу.

6.3. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється в процесі навчальної діяльності студента за навчальними елементами змістового модулю.

Модульний контроль здійснюється окремо у вигляді перегляду творчих робіт (портфоліо-контроль).

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Проектування об'єктів реклами» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Модульний контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень студентів.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	К-ть балів
<ul style="list-style-type: none"> • володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; • продемонстрував здатність робити висновки й обґрунтовувати свою позицію на основі проведених спостережень. 	21 – 25

<ul style="list-style-type: none"> володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньо високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував здатність робити висновки на основі проведених спостережень. 	17 – 20
<ul style="list-style-type: none"> володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи, з допущенням певних помилок; продемонстрував недостатні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень. 	13 – 16
<ul style="list-style-type: none"> студент в цілому виявив посередній рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував посередні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень 	9 – 12
<ul style="list-style-type: none"> студент виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував неготовність грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень. 	5 – 8
<ul style="list-style-type: none"> студент виявив незадовільний рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував невміння послідовно, грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень.. 	1 - 4

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ РЕКЛАМИ»
2курс, 4 семестр Разом: 90 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 52 год.,самостійна робота – 30 год., МКР - 6 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II	
	Рекламний плакат в ретро стилі			Тематичний фотоплакат із висловом	
Бали за модуль	62 б.			62 б.	
Теми лекцій	Тема 1. Історія розвитку рекламного плакату				
відвідування бали	1 б.	3 б.	3 б.	3 б.	4 б.
Лабораторні заняття		Тема 2. Особливості створення плакату ретро стилю – 12 год.	Тема 3. Робота над авторським рекламним плакатом обраного студентом ретро стилю - 12 год.	Тема 4. Робота над плакатом заданого ретро стилю - 12 год.	Тема 5. Ретро стиль в сучасній інтерпретації у рекламному плакаті - 16 год.
40		10 б.	10 б.	10 б.	10 б.
Самостійна робота		Створення ескізів плакатів із рекламою звичайних предметів побуту та продуктів вжитку в обраному студентом стилі рекламних плакатів XIX – XX ст.	Підбір художніх прийомів, шрифтів, додаткових елементів – орнаментів, текстур, інших зображень, до рекламного плакату обраної студентом стилістики	Робота над рекламним плакатом заданого ретро стилю.	Підготовка до друку двох рекламних плакатів (обраного студентом та заданого ретро стилів) формату А3
20		5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Поточний контроль	МКР - 25 б.			МКР - 25 б.	
Разом за семестр – 124 бали. (коефіцієнт визначення успішності – 1,24)					

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Бургес П., Вуд Б. 1000 способів шрифтового дизайну / П. Бургес, Б. Вуд. – М., 2005 (в репозиторії Університету Грінченка інд. код 3255).
2. Королькова А. Живая типографика / А. Королькова. – М., 2007 (в репозиторії Університету Грінченка інд. код 3254).
3. Куленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник / М.Я. Куленко. – К.: Кондор, 2007 (в репозиторії Університету Грінченка інд. код 229).
4. Лиска С. Бизнес графика: 500 работ, объединенных графической эстетикой и коммерческим успехом / С. Лиска. – М., 2010 (в репозиторії Університету Грінченка інд. код 2933).
5. Смирнов С.И. Шрифт и шрифтовой плакат / С.И. Смирнов. – М., 1977 (в репозиторії Університету Грінченка інд. код 3258).
6. Чихольд Я. Облик книги / Я. Чихольд. – М.: Книга, 1980 (в електронній бібліотеці кафедри дизайну).

Допоміжні

7. Буковецкая О. А. Дизайн текста: шрифт, эффекты, цвет / О.А. Буковецкая. – 2-е изд., испр. – М.: ДМ К, 2000.
8. Глазычев В.Л. О дизайне / В.Л. Глазычев. – М.: Искусство, 1970.
9. Гуссман Генрих. О книге / Генрих Гуссман. – М.: Книга, 1982.
10. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник / В.Я. Даниленко. – Х.: ХДАДМ, 2003. – 320 с.
11. Даниленко В.Я. Основи дизайну: підручник / В.Я. Даниленко. – Харків: ХДАДМ, 2003.
12. Лесняк В.И. Графический дизайн (основы профессии) / В.И. Лесняк - К.: Биос Дизайн Букс, 2009.

13. Ньюарк К. Что такое графический дизайн? / Квентин Ньюарк. — СПб.: АСТ Астрель, 2005.
14. Пронин С. Рекламисту о дизайне. Дизайнеру о рекламе / С. Пронин. — М.: Москва, 2003 (в электронной библиотеке каф. дизайна)..
15. Савін В.М. Типографіка: навчальний посібник. — К.: Вересень. 2003.
16. Серов С.И. Гармония классической типографики / С.И. Серов. — М.: ЗАО «Линия График», 2003.
17. Таранов Н.Н. Художественно-образная выразительность шрифтов: Монография / Н.Н. Таранов. — Волгоград: Перемена, 2000.
18. Таранов Н.Н. Шрифт и образ в издании: Учебное пособие / Н.Н. Таранов. — М.: Изд-во МГАП "Мир книги", 1995.
19. Шрифты. Разработка и использование. Барышников Г.М., Бизяев А.О., Ефимов ВВ., Моисеев А.А., Почтарь Э.И., Ярмола Ю.А. — М., Издательство ЭКОМ, 1997.
20. Яковлев М.І. Основи формування професійного мислення художників графічного дизайну // Технічна естетика і дизайн: міжвідомчий науково – технічний збірник / Відп. ред. М.І. Яковлев. - К.: Віпол, 2004. - Вип. 3-4. - С. 181-185.
21. Яцюк О. Основы графического дизайна на базе компьютерных технологий / О. Яцюк. — СПб: Издательство: БХВ-Петербург, 2004.
22. Яцюк О., Романычева Э. Компьютерные технологии в дизайне / О. Яцюк, Э. Романычева. — СПб.: Питер, 2001.